

Nordiskt samarbete

Nordens invånare om nordiskt samarbete. En opinionsundersökning i Finland, Danmark, Island, Norge och Sverige

Nordiskt samarbete

Nordens invånare om nordiskt samarbete.
En opinionsundersökning i Finland, Danmark,
Island, Norge och Sverige

Innehåll

Förord	· 5
Om undersökningen	· 6
Huvudpunkter	· 6
Sammanfattning	· 6
Undersökningens resultat	· 8

1.

Kännedom om det nordiska samarbetet	· 8
--	-----

2.

Det nordiska samarbetets betydelse	· 10
------------------------------------	------

3.

Samarbetets omfattning och betydelse i framtiden	· 11
---	------

Förord

1993 genomförde Nordiska rådet en undersökning om nordbornas kännedom om och inställning till det nordiska samarbetet. Vid den tidpunkten var det bara Danmark som var medlem i EU, medan Sverige, Norge och Finland diskuterade medlemskap. Som vi vet gick Sverige och Finland med i EU 1995, medan Norge och Island ingick samarbete genom EES-avtalet. Sedan dess har både de baltiska länderna och Polen blivit EU-medlemmar. Det blev de den 1 maj, 2004. Vi lever alltså idag i ett politiskt förvandlat Nord-europa.

Det har därför varit spännande att göra denna nya undersökning om vad befolkningen känner till om det nordiska samarbetet, och kunnat jämföra med 1993 års siffror för att se vad som förändrats.

Några läsare kommer kanske att fokusera mest på siffrorna för sitt hemland, men som rådsdirektör för Nordiska rådet gläder det mig att man i alla de nordiska länderna i allmänhet har mer kunskap om Nordiska rådet och vår systerorganisation Nordiska ministerrådet. Det är ”inte heller fy skam” att en växande andel av befolkningen nämner Nordiska rådet/Nordiska ministerrådet som viktiga nationella organ i det internationella samarbetet.

Några resultat kommer nordiska politiker att studera med särskilt intresse. Det visar sig nämligen att det finns ett allmänt önskemål om att Nordiska rådet/Nordiska ministerrådet ska koncentrera sig på projekt som kan förbättra vardagen för befolkningen i Norden. Det är viktigt att folket stöder det nordiska samarbetet. Detta stöd saknas som tur är inte – men vi får inte ”vila på lagrarna”.

Frida Nokken

Rådsdirektör i Nordiska rådet

Om undersökningen

I denna broschyr presenteras de huvudsakliga resultaten från en opinionsundersökning gjord bland invånare i Norden. Undersökningen kartlägger vad befolkningen känner till om det nordiska samarbetet och om hur viktiga man anser att de olika samarbetsområdena är. Det är en uppföljning av en undersökning som Nordiska rådet gjorde år 1993. Undersökningen har genomförts av Research International för Nordiska rådet.

Ett representativt urval av den vuxna befolkningen i Norden, det vill säga i Finland, Danmark, Island, Norge och Sverige, har intervjuats. Man har gjort totalt 2 500 telefonintervjuer. Intervjuerna gjordes i oktober 2006.

Huvudpunkter

- **Invånarna i Norden vill ha ett nordiskt samarbete.** 8 av 10 känner till Nordiska rådet/Nordiska ministerrådet.
- **Det nordiska samarbetet är bara en av flera former för samarbete som man vill delta i.** Såväl EU, USA, Kina, Ryssland som de baltiska länderna ses som framtida samarbetspartners.
- **En klar majoritet av invånarna i Norden anser att samarbetet ska utvidgas.** En majoritet räknar med att samarbetet får stor betydelse de kommande åren.
- **Arbetet med miljöskydd och brottsbekämpning har starkt stöd.** Samarbete inom områdena språk och kultur har däremot endast ringa stöd.

Sammanfattning

År 2006 känner fler än 8 av 10 invånare i Norden till att Nordiska rådet/Nordiska ministerrådet existerar. Det är en minskning i förhållande till år 1993 då det var 9 av 10 personer, men fortfarande är kännedomen om råden mycket stor. En av orsakerna till minskningen kan bero på att personer under 30 år vet mycket lite om råden år 2006.

År 2006 anger betydligt fler nordbor att Nordiska rådets/Nordiska ministerrådets arbete är viktigt för befolkningen i Norden. År 1993 svarade lite fler än hälften att det var viktigt. År 2006 har detta ökat till 3 av 4.

Trots att invånarna känner till organisationernas namn, upplever man inte att de spelar en avgörande roll. Nordiska rådets/Nordiska ministerrådets arbete anses inte ha särskilt stort inflytande på den enskildes vardag.

Två områden uppmärksammas särskilt när samarbetet mellan de nordiska länderna ska bedömas. 6 av 10 anger att de viktigaste åtgärdsområdena är skydd och förbättring av miljön samt gränsöverskridande brottsbekämpning.

Mer traditionella samsarbetsområden i Nordiska rådet/Nordiska ministerrådet är inte särskilt viktiga för invånarna i Norden. Det är endast 4 % av de tillfrågade som anser att kulturutbyte är det viktigaste arbetsområdet. Bara 2 % anser att spridning av de nordiska språken är det viktigaste samsarbetsområdet.

8 av 10 räknar med att det nordiska samarbetet kommer att få en ökad eller oförändrad betydelse de kommande åren. Fler invånare än år 1993 ser dock vikten som oförändrad och inte som ökande. Det är också fler än vad det var år 1993, 16 % mot 11 %, som räknar med att samsarbetets betydelse kommer att minska de kommande åren.

Invånarna i Norden vill mycket gärna se samarbete mellan de nordiska länderna. Hela 94 % tycker att samarbetet ligger på en lagom nivå eller vill se ökat samarbete. Fler nordbor än år 1993 ser samsarbetsnivån som lagom. Samarbetet mellan de nordiska länderna tros få minskad betydelse i takt med att ländernas engagemang i andra internationella och globala organisationer ökar, men viljan till samarbete är stark och bara en försvinnande liten del vill minska det.

45 % av invånarna i Norden anser att de nordiska länderna först och främst bör agera tillsammans med andra länder som delar deras åsikter i internationella organisationer. Detta är en markant förändring i förhållande till år 1993. Då ansåg en klar majoritet att man i första hand skulle samarbeta med de andra nordiska länderna.

2 av 3 invånare ser dock fortfarande de andra nordiska länderna som sitt eget lands viktigaste samsarbetspartner på längre sikt.

Idag har man en mer pragmatisk inställning till vilka länder man ska agera tillsammans med jämfört med år 1993, då man var mer reserverad till andra länder än de nordiska. 2 av 3 anser fortfarande att det är särskilt viktigt med

ett långsiktigt samarbete mellan de nordiska länderna, men nästan var fjärde anser också att USA, Kina och Ryssland är viktiga samarbetspartner på längre sikt. Intresset för internationellt samarbete är alltså starkt hos invånarna i Norden.

Svaren från Sverige visar dock att engagemanget för samarbete med USA, Kina, Ryssland och de baltiska länderna är mindre där och att man istället skulle vilja se ett mer intensivt samarbete mellan de nordiska länderna.

Undersökningen riktar också uppmärksamheten på en utmaning för Nordiska rådet/Nordiska ministerrådet, då endast 16 % av de tillfrågade i Sverige anser att samarbetet med de baltiska länderna är viktigt på längre sikt.

Undersökningens resultat

1

Kännedom om det nordiska samarbetet

FRÅGA 1

Kan du nämna något eller några områden där alla de nordiska länderna samarbetar i dag?

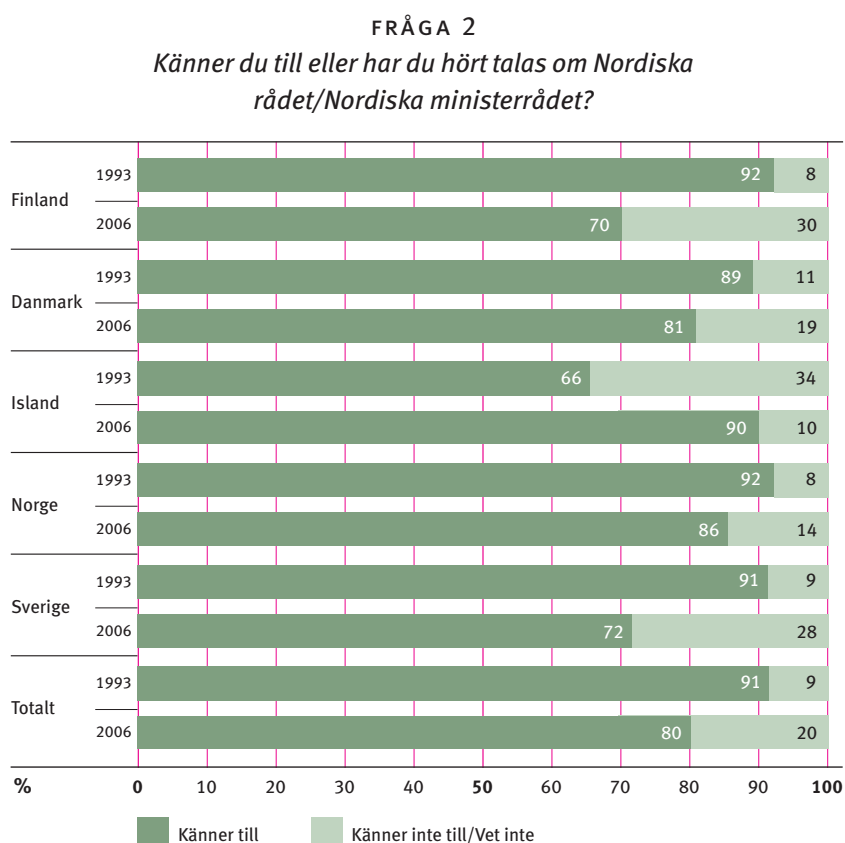
■ 2006	F	DK	IS	N	S	Totalt
Nordiska rådet/Nordiska ministerrådet	10	24	17	43	11	19
Kultur	10	9	20	11	1	10
Handelsavtal	14	9	8	17	5	10
Miljöskydd	16	9	5	8	11	10
Utbildning	6	10	20	4	1	9
Arbetsmarknad	7	7	17	5	4	8
Utrikes- och säkerhetspolitik	8	8	7	12	3	7

Var femte invånare i Norden känner spontant till Nordiska rådet/Nordiska ministerrådet (utan hjälp). Vetskapen är störst i Norge – 43 %, medan bara var tionde tillfrågad i Finland och Sverige spontant nämner råden. Den spontana kännedomen i Finland och Sverige är alltså oförändrad i förhål-

lande till vad den var år 1993, medan den har ökat kraftigt i både Danmark, Island och Norge.

Kännedom om miljö- och kultursamarbetet, som också toppar listan, har inte förändrats nämnvärt sedan 1993. I genomsnitt nämner var tionde invånare utan hjälp ett av de tre områdena som ett samarbetsområde för de nordiska länderna.

Mest påtaglig är utvecklingen av invånarnas allmänna kunskap om det nordiska samarbetet. År 1993 var det således varannan invånare som inte kunde nämna ett enda specifikt nordiskt samarbetsområde, medan det år 2006 endast är var tredje. Utvecklingen gäller för samtliga nordiska länder och är mest tydlig i Finland där endast 5 % år 2006 inte kunde svara på några frågor om nordiska samarbetsområden.

Då den spontana kännedomen om Nordiska rådet/Nordiska ministerrådet har ökat markant, är det något överraskande att färre känner till organisationerna år 2006, när de får hjälp, än vad det var år 1993. 80 % av invånarna år 2006 mot 91 % år 1993 svarar ja på frågan om de har hört talas om Nordiska rådet/Nordiska ministerrådet. Utvecklingen beror först och främst på att kunskapen minskat markant i Finland och Sverige, medan tendensen i Island istället är mycket positiv.

I samtliga länder är det de unga under 25 år som har mycket dåliga kunskaper om Nordiska rådet/Nordiska ministerrådet.

2

Det nordiska samarbetets betydelse

FRÅGA 3

Tycker du att det som Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet har diskuterat och beslutat om fram till nu är viktigt för befolkningen i Norden?

■ 2006/1993, %	F	DK	IS	N	S	Totalt
Ja, absolut	15 ¹¹	26 ¹⁰	27 ⁵	34 ¹⁴	31 ¹⁰	27 ¹¹
Ja, till viss del	55 ⁵¹	43 ⁴⁷	61 ²⁷	46 ³⁶	39 ³⁸	49 ⁴²
Nej, inte mycket	14 ²²	11 ¹⁸	7 ²⁰	9 ¹⁴	6 ¹²	9 ¹⁶
Nej, absolut inte	5 ⁶	4 ¹²	1 ¹¹	2 ⁵	1 ³	2 ⁶
Vet inte	11 ¹⁰	13 ¹³	5 ³⁷	9 ³¹	23 ³⁸	12 ²⁵

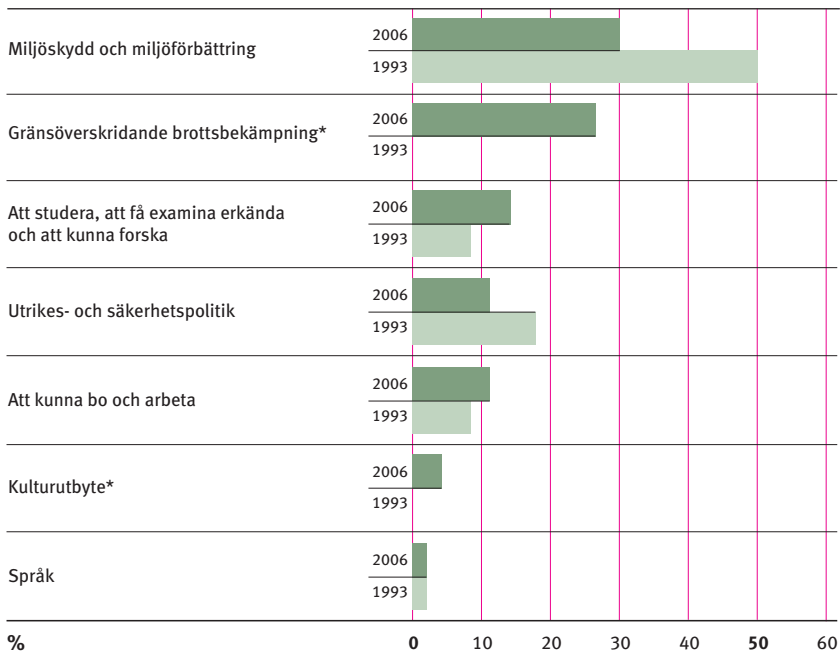
Betydligt fler invånare än år 1993 ser en nytta med att Nordiska rådet/Nordiska ministerrådet finns. Därför anser tre av fyra att organisationernas beslut har betydelse för befolkningen i Norden. Utvecklingen beror främst på att andelen som anser att Nordiska rådets/Nordiska ministerrådets beslut är av stor vikt för Norden har ökat.

Trots att man är enig om att Nordiska rådets/Nordiska ministerrådets beslut är mycket värdefulla för Nordens befolkning, är det relativt få som anser att organisationernas verksamhet har ett inflytande på deras egen vardag.

FRÅGA 4

Vilket område anser du vara det viktigaste i det nordiska samarbetet?

Som framgår av svaren, står gränsöverskridande brottslighet och miljöfrågor överst på nordbornas dagordning. Befolkningen är först och främst intresserad av att förebygga och lösa problem som skär tvärs över de nationella gränserna i regionen och som direkt kan påverka den enskildes vardag negativt. Det finns ett mindre engagemang i de mer långsiktiga områdena som språk, kultur och till viss del även säkerhets- och utrikespolitik.

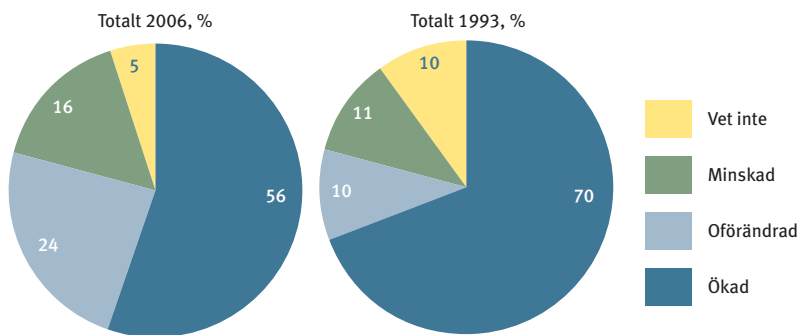
* Frågan ställdes inte 1993.

3

Samarbetets omfattning och betydelse i framtiden

FRÅGA 5

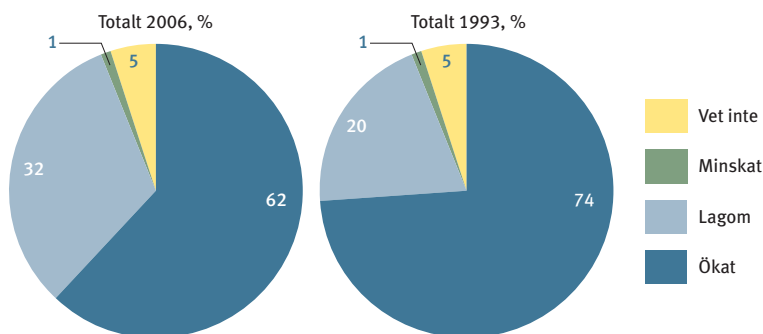
Tror du att samarbetet mellan de nordiska länderna får större eller mindre betydelse under kommande år än det haft hittills?

Drygt hälften av de tillfrågade räknar med att samarbetet mellan de nordiska länderna får en ökad betydelse i framtiden. Andelen har minskat avsevärt sedan 1993. Det är i synnerhet befolkningen i EU-länderna Danmark, Finland och Sverige som menar att samarbetet kommer minska i betydelse de kommande åren.

FRÅGA 6

Skulle du vilja se ett ökat eller minskat samarbete mellan de nordiska länderna eller är den nuvarande nivån lagom?

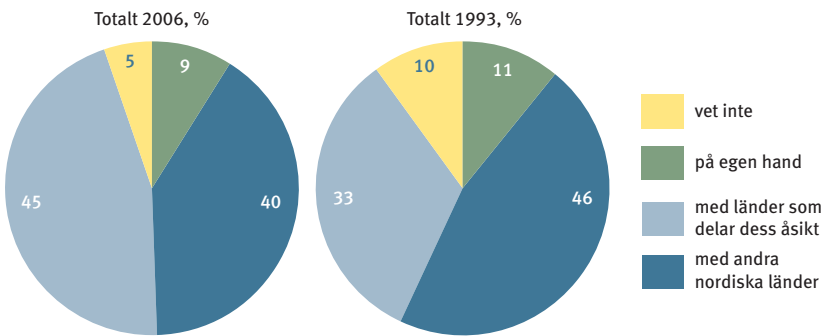
Med undantag för Sverige, är det färre nordbor i jämförelse med år 1993 som önskar ett mer omfattande samarbete över nationsgränserna i Norden. Samtidigt har andelen av befolkningen som bedömer den nuvarande samarbetsnivån som lagom ökat sedan 1993.

Samarbetet mellan de nordiska länderna förmodas därför få minskad betydelse i takt med att ländernas engagemang i andra internationella och globala organisationer ökar. Men viljan till samarbete är stark och endast en försvinnande liten del vill minska det.

FRÅGA 7

[Ditt land] är med i en lång rad internationella organisationer som t.ex. EU, FN, NATO, WTO. Ska [ditt land] först och främst agera ...

45 % av de nordiska invånarna anser att de nordiska länderna först och främst bör agera tillsammans med andra länder som delar deras åsikter i de internationella organisationerna. Detta är en markant förändring i förhållande till år 1993. Då ansåg en klar majoritet att man i första hand skulle samarbeta med de andra nordiska länderna.

2 av 3 invånare ser dock fortfarande de andra nordiska länderna som sitt eget lands viktigaste samarbetspartner på längre sikt:

FRÅGA 8

Finns det några länder som du tycker att det är särskilt viktigt att ha ett långsiktigt samarbete med?

2006, %	F	DK	IS	N	S	Totalt
De nordiska länderna (F, DK, IS, N och S)	56	74	69	71	50	64
EU-länder	49	80	52	60	43	57
USA	17	44	23	36	10	26
De baltiska länderna	28	31	13	26	16	23
Kina	16	34	22	26	10	22
Ryssland	26	27	9	33	7	21
Ingen	10	2	5	5	12	6
Vet inte	16	2	6	5	13	8

Samarbetet med de andra EU-länderna anses vara av stor betydelse.

Vilka andra samarbetspartner man föredrar – USA, de baltiska länderna, Kina eller Ryssland – är man långt ifrån enig om i Norden. USA och Kina är högst prioriterade i Danmark, medan Ryssland också anses vara en viktig samarbetspartner i Norge. I allmänhet är Ryssland och de baltiska länderna viktigare för den finländska befolkningen.

Om man jämför de nordiska länderna med varandra, så är det svenskarna som allmänt sett är minst intresserade av att samarbeta över landgränserna.

Nordiskt samarbete
Nordens invånare om nordiskt samarbete
ANP 2006:779
© Nordiska rådet, Köpenhamn 2006
ISBN 978-92-893-1458-9
Tryck: Salogruppen A/S, Köpenhamn 2007
Design: Kjell Olsson
Upplaga: 500
Tryckt på miljövänligt papper som uppfyller
kraven i den nordiska miljömärkningen.
Publikationen kan beställas på www.norden.org/
order. Fler publikationer på
www.norden.org/publikationer

Printed in Denmark

Nordiska ministerrådet
Store Strandstræde 18
1255 Köpenhamn K
Telefon (+45) 3396 0400
Fax (+45) 3311 1870

Nordiska rådet
Store Strandstræde 18
1255 Köpenhamn K
Telefon (+45) 3396 0200
Fax (+45) 3396 0202

www.norden.org

Undersökningen har genomförts av
Research International Denmark
Hauser Plads 20
DK-1127 København K.
www.research-int.com

Det nordiska samarbetet

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt de självstyrande områdena Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och är en viktig partner i europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet vill styrka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

norden

Nordiska rådet

Store Strandstræde 18
DK-1255 Köpenhamn K
www.norden.org

